

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 520, za pol leta Kron 260.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poslovanjem v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Nadvojvoda Fran Ferdinand na Južnem Tirolskem.

RIVA 27. (Kor.) Prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand potuje sedaj po južnem Tirolskem, kjer ga prebivalstvo povsod pristrčno in navdušeno pozdravlja.

Minister dr. Trnka v Idriji.

IDRIJA 27. (Kor.) Minister za javna dela dr. Trnka, je bil včeraj v Idriji, kjer si je ogledal rudnike živega srebra.

Sestanek avstrijskega zunanjega ministra in nemškega drž. kancelarja.

DUNAJ 27. (Izv.) Med 5. in 10. septembrom se sestane na gradu Buchloc na Moravskem avstro-ogrski minister za zunanje stvari grof Berchtold in nemški državni kancelar pl. Bethmann-Hollweg.

Sestanku prisostvuje tudi nemški poslanik na dunajskem dvoru, pl. Tschirsky.

Obisk angleškega kralja na avstrijskem dvoru.

DUNAJ 27. (Izv.) „Wiener Allgemeine Zeitung“ javlja, da poseti angleški kralj Jurij v prihodnjem aprilu dunajski cesarski dvor.

Omejitev tiskovne svobode na Ruskem.

PETROGRAD 27. (Izv.) Ministrstvo notranjih zadev je izdalo prepoved, da listi ne smejo poročati o sledečih predmetih: razmere v vojaštvu in vojni mornarici, stanje vojnih ladij, nemiri, vojaštvo in življenje mornarskih častnikov.

Hofrichterjeva afeta.

BADEN pri DUNAJU 27. (Izv.) Pred tujakšnim okrajnim sodiščem se je vršil danes prvi pravni poskus med bivšim nadporočnikom Hofrichterjem in njegovo soprogo. Hofrichterja, ki je bil obločen v elegantno športno obleko in je izgledal jako dobro, je pripeljala pred sodnika vojaška eskorta.

Prvi pravni poskus se je ponesrečil, ker pristaja Hofrichterjeva soproga na ločitev zakona, a on nikakor ni zadovoljen s tem. Zahteva še dva pravna poskusa, kakor je predpisano v zakonu.

Novi kolodvori v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 27. (Izv.) V teku prihodnjih desetih let bodo gradili v Budimpešti tri nove velike kolodvore. Stroški so proračunjeni na 120 milijonov kron.

Aretirani ogleduhi.

PARIZ 27. (Izv.) V Belfortu je bil aretiran delavec radi suma ogleduštva. Policija zatrjuje, da je delavec preoblečen nemški častnik, kateri je del časa delal v neki predelavni in pri tem pridno ogledoval in poročal nemški vladi o izidu svoje misli.

Ovaoba na smrtni postelji.

BUDIMPEŠTA 27. (Izv.) V Nyiregyhazy je bil aretovan te dni član mestnega sveta in ravnatelj Ljudske banke, Anton Sollar. Njegova žena je izpovedala na smrtni postelji, da je njen mož pred štirimi leti zažgal svojo hišo, da bi si z zavarovalnico pomagal iz denarnih stisk.

Hotel pogorel.

BELLINZONA 27. (Izv.) Hotel Luscher v Brienu je popolnoma pogorel. Dve osebi sta našli smrt v plamenih in dva moža požarne brambre sta težko ranjena.

Neurje v Nemčiji. — Sneg na zgornjem Štajerskem.

BEROLIN 27. (Izv.) Včeraj zvečer je razsajala v Berlinu in okolici silna nevihta. Tudi strela je parkrat udarila v novo stolno cerkev, v žično napeljavno cestno železnico, v nekaj stolpov in v dve kmetski hiši v bližini mesta. Vsi poljski pridelki so pokončani. Jako je trpelo tudi sadje.

AUSSEE 27. (Izv.) Tekom današnjega dne je zapal tu močan sneg.

IŠL 27. (Izv.) V Išu je padla temperatura na 45° Celzija.

K gledališkemu požaru v Charlottenburgu.

BEROLIN 27. (Izv.) Lastnik pogorelega gledališča je dobil anonimno pismo, v katerem mu neznani pisec piše, da potrebuje Prusija nove volilne pravice. Ker pa tega ni mogoče doseči postavnim putem, so bili prisiljeni doseči svoj namen na brutalen način. Položili so v gledališko štirilobno kato, ki jo je gradil konstrukcijski pogreška eksplozivale že popoldne mesto zvečer med predstavo. V pismu groziljo storilci z novimi nakanami.

Homatije v Turčiji.

CARIGRAD 27. (Izv.) Mladoturški listi javljajo, da duhovni kljub prepovedi pridigajo v mošejah javno, v prilog kabinetu Kiamil paše.

Liberalno časopisje opozarja, da je odposlal mladoturški odbor 40 agitatorjev v Carigrad ter da jim je dal velike denarne zneske na razpolago.

Klanje v Sandžaku in srbska vlada.

BELIGRAD 27. (Kor.) Vlada je naročila srbskemu odposlancu v Carigradu, naj podvzame pri porti energične korake radi klanja v Sienici in obenem zahteva varstvo Srbov v celem Sandžaku pred vsakim napadom. Vlada je poslala v Sienico obmejnega komisarja, ki ima nalogo, da o klanju obiširno poroča.

Zmešnjave v Turčiji in Bolgariji.

SOFIJA 27. (Kor.) V nekem članku o položaju vgotovlja „Mir“ (glasilo vlade), da se bo vlada morala ozirati na predvčerajšnje manifestacije, ki so simptomatične za razburjenje, ki se je polastilo cele dežele. Mi smo, pravi list, odločno proti vojni, ne le, ker stane ogromnih žrtev, temveč posebno še zato, ker bi ona morda vodila do delitve balkanskih pokrajin otomanske države, kar moramo preprečiti. Seveda, če ne bi se posrečilo, da se uvede z mirnimi sredstvi pravično upravo v evropski Turčiji, bo potrebna delitev potom vojne.

SOFIJA 27. (Kor.) Nasproti vesti nekega tujakšnega lista, da je bila v nekem včeraj pod predsedstvom kralja obdržanem ministrskem svetu sklenjena mobilizacija čet v južni Bolgariji, z ozirom na vojno s Turčijo, je „Agence Telegraphique Bulgare“ pooblašena, da to vest kategorično demantuje.

SOFIJA 27. (Kor.) Vladno glasilo „Mir“ opominja bolgarsko časopisje, naj ne obsoja kar tja v en dan predloga grofa Berchtolda samo zato, ker izvirja od avstro-ogrskega ministra, temveč naj z zaupanjem čaka ne da bi se navduševalo, ali rekrimiralo, v prepričanju, da predlog, v katerega se more, če se hoče, spraviti tudi kaj bistveno dobrega, ne bo žalil čustev balkanskih narodov, s katerimi ima obdonavska monarhija skupne interese. Balkanski problem ne more biti rešen brez aktivnega sodelovanja Avstro-ogrske. Mi smo prepričani, pravi list, da si bo Avstro-ogrska pač svesta, da bo najboljša rešitev vprašanja ona, ki ne bo naletela na odpor.

Položaj v Bolgariji.

SOFIJA 27. (Izv.) Kralj je odklonil sprejem deputacije, katera mu je hotela predložiti resolucije, sprejete na protestnih shodih in v katerih ljudstvo zahteva vojno s Turčijo.

„Kranjska industrijska družba“ in tržaški Slovenci.

Ljubljanski „Slovenec“ je priobčil tisti prošilni članek, v katerem odredka vodstvu tržaških Slovencev vse zasluge na dosedanjem razvoju in napredku slovenske stvari v Trstu in pripiše vse to le — vladi in nemškemu kapitalu. Obenem ga pristavlja, da število Slovencev v Trstu takoj začne padati, kakor hitro začneta ta dva faktorja odpraviti Slovence. Med nemškim kapitalom, ki baje na tak način podpira in vzdržuje prirastek in napredok Slovencev v Trstu, pa navaja „Slovenec“ članek tudi „Kranjsko industrijsko družbo“ in njene škedenjske plavže, trdeč, da ima to podjetje zaposlene skoro same Slovence.

„Slovenec“ članek pozna škedenjske plavže „Kranjske industrijske družbe“ menda edino le po imenu, ali pa kvečjemu le odzunaj, če je šel morda kedaj na izprehod tja dol okrog škedenjskega griča. Najbrž pa niti tega ne, temveč je le oddaleč kedaj videl, kako se vali dim iz visokih dimnikov; ni pa nikdar vprašal, kakšno je ono delavsko ljudstvo, ki je zaposleno v škedenjskih plavžih in kako ravna s tem delavstvom tisti „Slovenec“ tako naklonjeni gospodje „Kranjske industrijske družbe“, ki po njegovem članku baje tako skrbje za porast tržaškega Slovenstva, da zaposlujejo v svojem podjetju skoraj same Slovence in to zaradi „velikega zaupanja, ki ga uživajo Slovenci kot pošten in zvest narod.“ Pogledimo pa nekoliko, kako je v resnici s to naklonjenostjo napram Slovincem v škedenjskih plavžih?

Tržaškemu delavstvu je splošno znano, da tako slabih razmer, kakor so v škedenjskih plavžih, ni v vsem Trstu v nobenem drugem podjetju. Vodstvo podjetja je popolnoma nemško in tisti, kdor je zasledoval poročila o delavskih gibanjih v škedenjskih

plavžih — o čemer je že večkrat precej obširno poročal naš list — se pač lahko spominja trdosrčnosti vodstva napram delavstvu, kakršnih ni najti v nobenem drugem podjetju. Ne le, da so mezde tako sramotno nizke, da delavec, naš delavec namreč, ki hoče živeti vsaj kolikor toliko po človeško, nikakor ne more izhajati s prejemki, ki jih dobiva za svoje težko delo, temveč je poleg tega delavni red tako krut, da se je naravnost čuditi, da ima „Kranjska industrijska družba“ sploh še takega delavca v svojem podjetju. Ob borni mezdi — in to še ni najmanjša mezda — 2 K 40 st., delati po celih 11 ur na dan, to ni malenkost. Delavni red pa dovoljuje delodajalcu, da sme odpustiti delavca z dela, kadar hoče, brez odpovedi. Kdor ni prišel na delo, ne da bi to prej javil vodstvu, je odpuščen tebihič menihič, pa bodi vzrok kakršenkoli. Ob takih razmerah se pač ne da potem govoriti o kakikoli naklonjenosti podjetja napram delavstvu in o kakem zaupanju, ki ga baje uživajo Slovenci pri „Kranjski industrijski družbi“.

Za naše slovensko delavstvo so škedenjski plavži prave vice. Mezda je za njihove življenjske razmere daleč premajhna in zato nahajamo med vsemi onimi stotinami delavstva v škedenjskih plavžih razmeroma malo Slovencev. Kolikor jih je, so večinoma starejši delavci, ki so si z dolgoletno muko v težkem delu priborili nekoliko boljše mezdo, ki pa še vedno ni taka, kakršno ima delavstvo v drugih podjetjih z manj težkim delom, in ki ostajajo v plavžih, ker so si v bližnjem škedenju ustanovili svoje rodbinsko življenje in jim ne kaže, da bi drugod iskali dela in bivališča. „Kranjska industrijska družba“ pa jih ima v svojem podjetju zato, ker jih ne more nadomestiti z mlajšimi močmi, ki niso vajene takega dela. Vsa ostala ogromna masa delavstva v škedenjskih plavžih, ki je zaposlena pri navadnem težakem delu, pa fluktuira od dne do dne in tistega, ki je danes še delal v plavžih, jutri ni več tam. To pa je delavstvo, ki ali ne najde drugod zaslužka in le za silo ostaja v plavžih, dokler ne najde drugod kaj boljšega; v veliki večini pa so to ali Medjumurci ali Bosenci, Hercegovci, Črnogorci in celo Makedonci, ki so zadovoljni, da služijo onih par vinarjev na dan, ker druge ne dobivajo dela.

So pa to ljudje, reveži, ki ne poznajo vrednosti denarja in ki nimajo nikakih življenjskih potreb. Za takega človeka, ki svoj živni dan ni imel denarja v rokah, je mezda K 240 nekaj velikega. In le gledat naj gre „Slovenec“ dopisnik te reveže, kakšni so in kako žive, pa bo videl — kako podpira nemški kapital priseljevanje Slovencev v Trst! Spi ti vsa ta masa v barakah, v brlogih, ki niso podobni človeškim bivališčem; vse ti gomazi golazni in nesnage. In s čim se hranijo? Zjutraj polenta in „luk“, opoldne polenta in „luk“, zvečer polenta in „luk“. In to je vse. Seveda potem človek lahko izhaja z ono odušeno majhno mezdo, s katero naš človek ne more izhajati, ker mu nikakor ne zadostuje niti za najpotrebnejše: človeka vredno hrano in stanovanje. Naš človek ne more izhajati s tako mezdo, oni pa, ki porablja komaj 40 stotink na dan za vse, česar potrebuje, si seveda še prihranja tekom par mesecev zanj velikansko svoto. In ko je tako garal par mesecev, pol leta, in si prihranil sto, dvesto kron, je že bogataš in se kot tak vrača v svojo domovino, na njegovo mesto pa stopa drug enak revež, ki po par mesecih stradanja in težkega dela zopet odnaša svojih par krvavo prisluženih kronic v Bosno ali bogzna kam še, sestrada in zgan, kakor ciganski konj na cesti, ki ga le še gorjača, s katero ga bje njegov gospodar po suhih rebrih, drži pokoncu, da se ne zvali po tleh. In tako pač fluktuira delavstvo v škedenjskih plavžih od dne do dne, v veliko zadovoljstvo podjetja, kateremu se ni treba bati organizacije delavstva, nemože ob takem materialu, in ki prav vsled tega izkorišča delavstvo, kakor je hoče, plačujoč mu one nesramno nizke mezde in izčrpač mu moči, kolikor se pač da izčrpati iz takega sestrada.

Take so razmere v škedenjskih plavžih: podjetje one po „Slovencu“ tako proslavlja „Kranjske industrijske družbe“, ki s svojim nemškim kapitalom baje tako zelo pospešuje tok priseljevanja Slovencev v Trst in ki ima potemtakem več zaslug na napredku tržaškega Slovenstva, nego pa politično vodstvo tržaških Slovencev! Naj bi le šel „Slovenec“ dopisnik sam pod nemški bič nemške „Kranjske industrijske družbe“, pa bi občutil potem ono „zaupanje, ki ga uživajo Slovenci v škedenjskih plavžih kot pošten in zvest narod!“

Toda „Slovencu“ itak ni bilo na re-

snici, temveč edino le na tem, da udari po političnem vodstvu tržaških Slovencev; in zato so mu dobro došli tudi škedenjski plavži, kjer je čuti v enem dnevu več prokljanja nemškega tiranstva, nego v vseh ostalih tržaških industrijskih podjetjih skupaj. Ni ga človeka v Trstu, ki bi se navduševal za „Kranjsko industrijsko družbo“ in njene škedenjske mučilnice delavstva, le „Slovenec“ je bil tisti, ki je v svojem navduševanju za vse, kar je nemškega, našel pohvalnih besedi za ta nemški kapital in njegove lastnike. Pa menda vendar ne zato, ker ima ta „Kranjska industrijska družba“ tudi na Kranjskem, na Savi pri Jesenicah svoje podjetje in igra v političnem pogodu za „Slovenca“ in njegovo stranko precejšnje uloge? „Slovenec“ se pač res lahko boji, da bi bodi že to ali ono odtujilo njegovi stranki tega činitelja, in zato potem taka hvala. Nam v Trstu in našemu slovenskemu delavstvu pa so nemški kapitalisti „Kranjske industrijske družbe“ tako tuji, tako sovražni, da ta odtujenost in sovražnost ne more biti večja, in zato moremo edino le iz vsega srca želeti: take naklonjenosti in takega zaupanja „Kranjske industrijske družbe“ reši nas, o Gospod!

Domače vesti.

Oseba vest. Včeraj jutro je dospel v Trst in se nastanil v Excelsior Palace Hotelu budimpeštanski župan, dr. Stefan Barcziz.

Imenovanja v politični službi. Namestnik je imenoval: začasnega okrajnega komisarja Josipa Znidaršiča v Gorici stalnim okr. komisarjem, namestniškega koncipista dr. Frana Vodopivca v Pulj začasnim okrajnim komisarjem, začasnega namestniškega koncipista Evgena vit. de Beckmanna v Trstu stalnim namestniškim koncipistom in konečno namestniškega konceptnega praktikanta Davorina Welgerja v Kopru začasnim namestniškim koncipistom, pustivši vse v njih dosedanjih službenih mestih.

Mestni svet bo imel jutri sejo, v kateri se bo nadaljevala debata o vodovodu.

Naše šole v inozemstvu. Pa ne da bi blagovoljni čitatelji mislili, da hoče morda „družba sv. CM“ ali pa „Straža“ ustanoviti kako slovensko šolo — recimo v Ameriki, na Pruskem ali v egiptovski Aleksandriji da hočemo tu govoriti o „naših“ šolah. O ne! Ampak se m', navzlic čudnim dejstvom naše državne šolske politike, še čutimo Avstrijce ter govorimo o naših šolah v inozemstvu, kadar pišemo o šolah, ki jih ustanavlja naša država na — Turškem. Imamo beležiti zopet napredek v tem oziru in kakor vneti Avstrijci smo popolnoma zadovoljni stem, kar je zopet storila naša vlada. Pa k stvari.

Menda je večini naših čitateljev znano, da sta nam Slovonom iz Soluna prišli luč svete vere in luč kulture; naša blagovestnika Ciril in Metod sta bila iz Soluna, govorila sta slovanski, kakor so tedaj ljudje govorili v Solunu in okolici. Danes vemo, da je v Solunu bolgarski živel jako močan; pa tudi Srbi so tam precej zastopani. Vemo pa tudi, da se Avstrijci očita, da ima posebne namene s Solunom. No, mi nismo ne politiki, ne diplomati; zato ne vemo, koliko je tu resnice. Vemo pa, da se hoče Avstrijca le v kulturnem oziru utrditi tudi v Solunu. No, kako pa? S šolami seveda! Kaj pa! Saj je tam vendar mnogo Srbov, saj je tam mnogo Bolgarov in ti bodo naši državni iz srca hvaležni, ako jim ustanovi potrebnih šol, elementarnih in strokovnih, posebno trgovskih z narodnim učnim jezikom!

Učni jezik! To je avstrijska posebnost že od nekdaj. V zadnjih časih smo sicer to eksportirali tudi v Prusijo, na Poznanjsko, a vendar imamo tega blaga še dosti doma. Torej: govoriti sem hotel o naših šolah v inozemstvu, o kulturnih prizadevanjih Avstrijce v Solunu (ker smo doma mi Avstrijci kulture že sili!) ali govoriti moram o — nemških c. kr. avstrijsko-državnih šolah v Solunu! Da, c. kr. avstrijska nemška šola v Solunu! Ne verjamete? Čujte! Pred več leti je ustanovila nemška naselbina — to je Nemci iz nemške države — so ustanovili v Solunu zasebno ljudsko šolo za otroke tam živečih Nemcev iz r a j h a. Bilo jim! A uradni list c. kr. avstrijskega učnega ministrstva z dne 15. avgusta t. l. obdavlja imenovanje učitelja Avgusta Sigmunda (Zikmund) voditelja zasebne nemške šole v Solunu c. kr. učiteljem na državni ljudski šoli v ulici Fontana v Trstu ter pridružen istega nemški zasebni šoli v Solunu! Torej ne samo v Carigradu, ampak tudi v Solunu in šolo, ki so jo ustanovili podantki pluje nemške države, prevzemlje tem potom

„Zveza jugoslovan. železničarjev“

vabi na

.. javen shod ..

ki se bo vršil

v četrtek, dne 29. avgusta 1912 ob 8 zv.

v veliki društveni dvorani

ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 2, II. nad.

DNEVNI RED:

1. Glasovanje o 17 milijonskem predlogu v državni zbornici in socijalno demokratska baharija. — Poroča drž. posl. dr. O. Rybář.
2. Volitev delavskega odbora pri c. kr. železnici.
3. Razno.

ŽELEZNIČARJI! Rdeča internacionala se je z vso svojo baharijo vrgla na lov za železničarji. V to svrhu ji služi posebno zadnje glasovanje v poslanski zbornici o 17 milijonskem predlogu. Da se našim članom in vsem železničarjem, ki imajo pošteno smisel za zdravje in pošteno društveno delovanje v korist in prospeh vsega zavednega železničarstva dá prilika, se na lastna ušesa prepričati o zavijanju dejstev in socijalno demokratski bahariji, je naprosila Zveza jugoslovan. železničarjev gosp. dr. O. Rybář, da poroča o 1. točki dnevnega reda.

ŽELEZNIČARJI! V četrtek zvečer torej vsi na shod. Bodí pristaš ali nasprotnik „Zveze“ vsak pridí. — Pridite vsi, da se prepričate o velikanski farbariji naših socijalnih demokratov!

naša država! Najbrž po načelu „divide et impera“: Nemčija bo širila nemško kulturo po mali Aziji, Avstrija pa po evropskem delu Turčije —!

Ia mi Slovenci v Trstu? Radujmo se nad vestnostjo naše vlade. Grški cesar Mihael nam je poslal iz Soluna slovanska apostola, ker naši predniki niso marali nemških škofov, ki so z bičem širili sveto vero med njimi, naša vlada pa pošilja v Solun nemške učitelje, menda zato, da poravnata starí dolg Rastislava. Tako plačujemo svoje šole z lastnimi žulji, z našimi davki se pa otvarjajo nemške šole na Balkanu!

Javnemu shodu radi dogodkov na Hrvatskem v našem „Narodnem domu“ je prisostval — kar je v našem poročilu pomotoma izostalo — tudi gosp. Kosta Majkić iz Banjaluke, člen deželnega zbora Bosanskega. Ta gospod kar ni mogel najti primernih besed, da bi dal izraza svojemu začudenju na takem navdušenju in toliki politični zrelosti našega tržaškega ljudstva. („Slovenec“ bi seveda rekel, da je ta narodna zavednost le delo vlade in pa — kranjske industrijske družbe!)

Gospod Košuta — zopet odlikovan. V „Edinosti“ od 15. t. m. smo poročali, da je bil g. Fran. Košuta, posestnik v Sv. Križu pri Trstu h. št. 24, odlikovan na mednarodni gospodinski razstavi v Parizu z zlato kolajno.

Sedaj pa je gospod Košuta dobil že drugo znamenito odlikovanje, topot v — Italiji! Gospod Košuta je namreč poslal poskušnjo svojih vin tudi na mednarodno razstavo za kmetijstvo, industrijo, zrakoplovstvo in šport, ki se vrši sedaj v Milanu, ter je tudi v Milanu dobil za svoja vina zlato kolajno.

V teku 14 dni je torej gospod Košuta dobil za svoja vina največje odlikovanje na mednarodnih razstavah. Ti odlikovanji sta temveč pomena, ker prihajata iz Francije in Italije, dveh najbolj vinorodnih dežel Evrope, kjer se sploh pridelujejo najboljše vina. Gospod Košuta je pokazal, kaj se da z našimi vini napraviti, ako se želimo postopoma racionalno in v smislu modernega kletarskega napredka in le želebi bi bilo, da najde g. Košuta med našimi vinogradniki obilo posnemovalcev.

Gospodu Košuti pa tudi na tem ponovnem odlikovanju naše najiskrenejše čestitke.

Cvetke z južnega kolodvora. Prejeli smo: Naši rdeči bratci vidijo vsako najmanjšo napako na narodnih železničarjih, svojih pljanih sodrugov pa ne vidijo. V nedeljo dne 25. avgusta 1912 je bil odbornik rdeče železničarske organizacije sodrug L. v znanem „kažotu“ pri skladišču C, tako pljan, da je ponesnažil ves prostor krog kolibe. Torej v času službe se je mož narukal božje kapljice. Gospodje sodrugi pa naj ne mislijo nikar, da mislimo stem, ko pišemo take stvari, koga denuncirati. O ne!! Mi samo posnemamo način boja sodruga „Nineta“ v ljubljanski „Zarji“. Na svidenje!

Po stari metodi! Pod mestno občino Puljsko spada tudi katastralna občina Medulin. To vam je morda po naprednosti najzaamenejši kraj v puljski okolici. Vas je seveda po rodu vsa hrvaška, a po mišljenju najmanj po 95%. Med ostalimi 5 mi odstotki pa so po večini italijanski podaniki. Imajo tam tudi dobro narodno organizacijo, socijalno in gospodarsko.

Človek bi menil, da se vsaj v taki vasi hrvatstvo svobodno giblje in narodno

življenje svobodno razvija. Ali moti se. Da, najnovejši dogodki pričajo, da ta občina *niti rojstnega dne cesarjevega ne sme svobodno slaviti*. Ne verujete? No, ne čudimo se vam. In vendar je resnica.

Čujte torej! Občina je naložila godbi, naj na predvečer cesarjevega rojstnega dne koncertira na trgu in po ulicah. *Naenkrat je prišla prepoved od strani puljske policije!!* Kako, zakaj to — se boste vpraševali začudeno. No, po tisti znani stari metodi varnostnih oblasti v našem Primorju. Zavolj javnega miru in reda! Da pa dobe oblasti pretevo za prepoved naših prireditev, zato skrbje naši narodni sovražniki — zopet po znani stari metodi.

Navlašč v ta namen so sovražniki najeli par prodancev, da so ustanovili v Medulinu obiskarno društvo „Falco“, v katerem so tudi štirje italijanski podaniki. To društvo je — dobro poznavajoč staro slabost naših oblasti — napovedalo godbo za isti večer. In — mir in red sta bila srečno v nevarnosti! Prepoved obeh prireditev je bila potem — seveda za avstrijske oblasti — najnaravnnejša stvar na svetu.

Da, to je tista znana metoda, po kateri tudi pri nas, posebno pa v Gorici, gredo iredentovci na roko našim oblastim, da morejo prepovedovati naše prireditev. Zbirajo se vam po par potepuhov, ki vzbujajo — videz, da sta mir in red v nevarnosti, in dosegle so Italijani, kar so hoteli!! Na ta način se mirnemu ljudstvu, odtežajo pravice in svobode državljanov države, ki je baje konstitucionalna, moderna, pravna in svobodna!

Kakor se naše varnostne oblasti še danes ne ženirajo rabe raznih patentov iz petdesetih let, torej iz predkonstitucionalne dobe, tako se tudi ne morejo iznebiti označene stare metode, da-si bi morala — vsaj bi menili tako — tudi uredba varnostne službe biti v nekakem soglasju s zahtevami konstitucionalne, moderne in svobodne države. Tako pa naše varnostne oblasti ponosno marširajo za dobrega polstoletja daleč zadel — za duhom časa.

Pet ruskih vojaških beguncev. Ko se je ruska vojna ladija „Donec“ nahajala v našem pristanišču, je pobegnilo z ladije 7 mornarjev. Poveljnik ladije je stvar naznanil policiji, ki je aretirala petorico njih, dočim dveh dosedaj še ni našla. Aretirance so internirali v zaporih v ul. Tigor.

Na podlagi diplomatskih dogovorov med Avstrijo in Rusijo iz let 1860, 1870 in 1894, glasom katerih si morata obe državi medsebojno izročiti begunce trgovske in vojne mornarice, so naše oblasti sklenile, da izročijo begunce ter so to naznanile poveljniku ladije „Donec“, ki se sedaj nahaja v Benetkah. Včeraj je prišlo sem iz Benetk 7 ruskih mornarjev, pod vodstvom enega častnika, ki so sprejeli begunce ter se potem z Lloydovim parnikom „Almisa“ vrnili v Benetke.

Doznajemo, da misli poslanec Pittoni radi tega interpelirati v dunajskem parlamentu.

Iz sokolskih vrst. Ni mnogo let temu, ko je na tržaškem ozemlju sameval „Tržaški sokol“, mejem ko so delovala po naši okolici razna druga narodna društva. Ali sokolska ideja je prodrla tudi v okolico in danes lahko s ponosom gleda „Tržaški sokol“ na svoje uspehe. Med drugimi okoličani niso hoteli ostati Barkovljani zadnji, in zato so si ustanovili „Sokola“, ki deluje sedaj še kakor podružnica Tržaškega „Sokola“.

Kdor pozna Barkovlje, p. trdi gotovo, da če je bil kje je potreben „Sokol“ v Barkovljah. Barkovlje, shajališče in šetališče mestne gospode in v poletnem času — radi kopeli in raznih športnih prireditev toliko na suhem kolikor na morju — najbolj privlačna točka tržaške okolice, postajajo čedalje bolj ogrožene v narodnem oziru. V nekako protitežje delujejo v Barkovljah razna narodna društva; in če ni mogel „Sokol“ doslej vspešno s temi razviti svojega delovanja, stori to gotovo v bodoče, ko se nekoliko ojači. Da pa to doseže, potrebuje vsestranske podpore in prvi vrsti od strani domačinov, v drugi vrsti pa kolikor toliko od zavednih Tržčanov.

V ta namen priredi „Barkovljanski odsek Tržaškega sokola“ v nedeljo dne 1. septembra t. l. svoj prvi notranji nastop, na katerem hoče pokazati svoje dosedanje delovanje. Vabljeni so tem potom vsi oni, ki jim je na srcu procvit Sokolstva, da se udeležijo te prve prireditve mladega društva in da stem gmotno in moralno pomorejo tako potrebnemu društvu, kakor je ravno „Sokol“ v Barkovljah.

Bartolomejska noč. Mnogokrat naša prilika, da je citati v listih o „Bartolomejski noči“, a marsikdo ne ve, kaj je povedano to se besedo. Tem naj služi sledeča zgodovinska reminiscenca.

Na dan Sv. Jerneja, dne 24. avgusta 1572, se je odigral eden najstrašnejših činov zgodovine. Francozka kraljica Katarina se je združila s princem Henrikom Anjou in Guisuna proti admiralu Coligny-ju, ki je bil vodja francoskih protestantov, da ga umore. Po njihovem mnenju je imel Coligny preveč vpliva na kralja Karla X. Ali atentat se ni

posrečil. Ker se je pa sedaj kraljica bala maščevanja hugonettov — tako so se nazivali francozki protestantje — je sklenila, da jih iztrebi. V ta namen je dobila kraljica dovoljenje in izbrala je noč Sv. Jerneja za izvršenje svojega načrta. Ob 3. uri popoldne se je parizko prebivalstvo vrglo na te verske sovražnike. Bilo je grozno klanje. Na tem morelju so tekmovali tako učenjaki in odličnjaki, kakor najnižji sloji ljudstva. V Parizu je bilo poklanih in pobitih do 2000 protestantov. Ali klanje se je razširilo tudi na provincijo, kjer je poginilo v oni noči do 30.000 protestantov. Rešili so se le oni, ki so še o pravem času pobegnili.

To se je godilo v noči Sv. Jerneja 1572 in zato se to barbarstvo označuje z Bartolomejsko nočjo.

Velika pevška slavnost na Proseku. Nadalje se je prijavilo 36. društvo: Pevsko društvo „Ilirija“ od Sv. Jakoba, Trst.

Slavno občinstvo in cenjena bratska društva opozarjamo obenem na sklep VII. odbora seje z dne 21. julija t. l. da ne sme na dan slavnosti 8. sept. t. l. na Proseku nihče prodajati blokov in sličnih skladov za različne namene. Strogo so prepovedane omenjeni dan, ravnotako kakor je bilo sklenjeno od „tržaške sokolske župe“ za II. zlet na Opčinah, vsake zbirke, da se na ta način ne moti in izkorišča udeležencev na tej velepomembni slavnosti.

Da pa bo imel vsakdo priliko položiti ta dan svoj obolus domovini na altar, prepustilo je društvo „Hajdrih“ proseški podružnici CMD brezplačno prostor za paviljon, v katerem se bodo prodajala jedila in sladčice v korist družbe v Ljubljani. Pevsko društvo pa je založilo za ta dan krasne razglednice s sliko Ant. Hajdriha po avtentični fotografiji, komad po 10 stot., spominske plakete komad po 40 stot. in bo tudi razprodajalo „Hajdrihovo“ številko „Novih akordov“.

Konečno opozarjamo, da bo znašala vstopnina v krasno jamo v Briščkih, ki bo odprta in razsvetljena zjutraj ob 10:30, 60 stot. za osebo.

Seljčke zadruge drugdje i kod nas. Dojmovi s puta, napisao Stjepko Debeljak. Tako je naslov doposlani nam zanimivi knjižici, ki utegne zanimati tudi tiste Slovence, ki se zanimajo za organizacijo kmetijstva. Pisec je prepotoval pred dvema leti Nemčijo, Avstrijo in Švico. Vse dobljene utise podaja sedaj v knjigi pod gornjim naslovom. Knjiga je velike vrednosti za one, ki jim je namenjena. Pa tudi vse za tiste, ki se zanimajo za to važno narodno-gospodarsko vprašanje. Knjigo je izdala v komisijonalni zalogi knjigarna Ciril Metodovih zidarjev (Hrvatske narodne straže) Lj. Šimunič, Zagreb, Preradovićev trg 4. Lepo opremljena, ukusno tiskana na 14 polah, stane broširana K 1:50, vezana K 2:50, s poštnino 20 stot. več. Dobiva se po vseh knjigarnah.

Nove šole za enoletne prostovoljce pri trainski četli. Vojno ministristvo namerava v jeseni t. l., ako bo na razpolago zadostno število enoletnih prostovoljcev, poleg dosedanjih šol za enoletne prostovoljce pri trainskih divizijah št. 2 na Dunaju, št. 3 v Pragi, št. 4 v Budimpešti, št. 8 v Pragi, št. 9 v Josipovcu, še postaviti nove šole za enoletne prostovoljce, za vsakih maksimalno 30 prostovoljcev po eno, v sledečem redu: trainska divizija 13 v Zagrebu, 11 v Lvovu in 5 v Požunu.

V Benetke v 3 urah! Prihodnji petek, 30. t. m. začenja svoje vsakdanje redne vožnje v Benetke zelo hitri in elegantni parnik „Venezia“ last tvrdke Tripovich & Ci. ki bo odhajal od pomola San Carlo ob 8. zjutraj in izvršil vožnjo v treh urah.

„Venezia“ je eleganten parnik ves bel in blesteč, da je podoben kakí jahti. Zunanost parnika napravila najlepši utis, notranost pa vsebuje toliko elegancije, udobnosti in komforta, kakor se ga ne najde na nobenem parniku naše luke.

Ima tri dvorane za I., II. in III. razred, salon za gospe, salon za kajenje, garderobo, nekoliko specijelnih kabin, predsoban itd. Z eno besedo vse, kar more zahtevati moderní komfort. Vsi prostori imajo električno razsvetljavo in po zimi parno kurjavo.

Parnik je predviden, popolnoma v modernem smislu, z vsemi rešitimi potrebščinami.

Jedilne dvorane in dvorana za kajenje imajo bogate „bare“.

„Venezia“ meri v dolžini 88.50 metrov, v širokosti 9.75 m; ima 1800 ton. bruto registra.

Aparat motor obstoja iz treh turbin Parson v skupni moči 4500 HP, ki mu dajo, delujoč s tremi vijaki, hitrost 22 milj na uro. Potrebni par za turbine dobiva iz dveh velikanskih kotlov, ki imata po štiri peči. Med drugimi postranskimi stroji sta dva močnata dinamoma za razsvetljavo in ventilacijo trije električni motorji, sesalke za higijenične potrebe, čiščenje itd.

„Venezia“ bo brezdvomno z vspehom konkuriral se starimi, počasnimi in neudobnimi Lloydovimi parniki (Metkovich in Almisa) glede hitrosti, udobnosti in cene. Urnik in cene so razvidne iz oglasa na III. strani.

Že par let sem se pritožujejo potniki iz vseh kronovin, posebno naši slovanski bratje, čez Lloydovo službo v Benetke in marsikateri se je prišel pritožiti v „redništvu“. Sedaj izpolnjuje tvrdka Tripovich & Ci se svojim podjetjem želje občinstva in zato ji gre pohvala.

Danes v sredo 28. t. m. bo vsled dovoljenja tvrdke Tripovich dovoljeno, da si bo proti mali vstopnini, ki gre v korist podpornega sklada mornarjev, mogel vsakdo ogledati ta novi parnik.

Parnik bo bržkone zasidran ob vzglavju pomola Sanitá.

Tržaška mala krònika.

Trst, 28. avgusta 1912.

Samomor. 69-letni čevljar, Ivan Lonzar, ki je bil od l. 1899 v mestni vbožnici, se je v torek minulega tedna vrgel iz okna nekega hodnika v II. nadstropju v spodaj ležeče dvorišče. Dobil je pri tem težke rane in je dva dni pozneje umrl. Trpel je na kill, a se ni hotel podvreči operaciji; to je bil vzrok samomora.

Vodstvo mestne vbožnice, ne le da je ta slučaj prikrilo javnosti, temveč je celo obvestilo edinega sorodnika, brata, ki je učitelj godbe, še le potem, ko je bil pokojni že — pokopan!!

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Redovne vaje za telovadce in netelovadce se vrše redno vsako sredo od 8 do pol 9.

Pravico nastopanja v kroju imajo le oni bratje, ki so dobro izvežbani v redovnih vajah.

Za vadiateljski zbor: Ambrožič, nač.

Združena odbora vrdeljskega Sokola in CM podružnice pri Sv. Ivanu priredita cvetlični dan v nedeljo 1. sept. Prosimo zato vse one, ki imajo cvetlice, da jih blagovolijo podariti nekaj v ta namen. Podrobnosti se določijo v sredo večer v Narodnem domu pri Sv. Ivanu.

Združeni odbori CM ženske in moške podr. trž. Sokola in akad. društva Balkan vabijo k seji vse one cenjene dame in gospe, ki se zanimajo za cvetlični dan ki se bo vršil v Trstu. Seja bo danes zvečer ob 6 v Školski dvorani. K obilni udeležbi vabijo Združeni odbori.

Št. Jakobska CM podružnica vabi gg. odbornike, da se udeležijo izredne seje za otroški vrtec, ki se bo vršila v četrtek dne 29. t. m. v prostorih na stari policiji (Kjarbola Zgorajja 11).

Tržaško koles. društvo „Balkan“ priredi v nedeljo dne 1. septembra t. l. na Opčinah v prostoru g. Drašček veliko slavnost s petjem, godbo, slavn. govorom in plesom. Ker društvo podpira CM družbo, nadejati se je velike udeležbe. Sodelujejo razna pevška društva iz okolice ter proseška narodna godba. Tudi več športnih društev iz Dalmacije, Hrvatske, Češke, Goriške in Kranjske bo na slavnosti zastopanih. Slavnostni govor bo imel g. deželni poslanec in vodja šole na Opčinah, g. Štefan Ferluga. Vstopnina je 40 vin., sedeži 40 vin., ples vsak komad 10 vin.

Nar. del. organizacija.

Slovenskim zidarjem. Ako se oziramo za par let nazaj, vidimo, da so bili okoličanski zidarji — razkropljeni dočim se je delavstvo drugih strok pridno organiziralo. Delavec v mestu, je pač veliko bolj zaveden. Vrljijo se vedno shodi itd., česar v okolici zelo pogrešamo. Torej, neizobrazba je branila okoličanskim zidarjem, da si niso podali roke. Bilo je pred par leti sicer nekaj organiziranih, a le majhno število. Pri socijalnih demokratih jih je bilo kakih 60, v Narodni delavski organizaciji pa približno 40. In še ti so bili — tako oni pri socijalnih demokratih, kakor ti v „Nar. del. org.“ — organizirani samo radi podpor — pomena organizacije se niso zavedali. Ni trajalo po tem času niti leto dni, pa smo videli v okolici velikansko vrvenje. Na eni strani socijalna demokracija, ki proklamira povsod, da mora biti vsaki zidar član socijalne demokracije; na drugi strani pa vidimo „Narodno delavsko organizacijo“, ki poudarja, da mora biti vsaki zidar organiziran, bodi v tej ali oni organizaciji! In nastal je valikanski boj. Socijalna demokracija je šla med delavstvo z lažmi, „Narodna delavska organizacija“ pa z resnico. Soc. demokracija je strašila delavstvo z novo pogodbo, češ, samo naši člani, samo tisti, ki plačujejo pri nas, bodo smeli delati; kdor pa ni naš član, ta bo moral vzeti v

lodne in modno blago za gospe in dame, priporoča
KAREL KOČIAN,
: : tovarna sukna : :
: : v Humpolcu (Česko). : :
: : Uzozei franko. : :

Sukna,

V nedeljo 1. septembra t. l. prvi nastop Barkovljanskega Sokola.

roko palico ter se podati s trebuhom za kruhom po svetu.

„Nar. del. org.“ pa je poučevala delavstvo, vendar se je število okoličanskih zidarjev ustrašilo socialističnih groženj in je proti svoji volji vstopilo v socialistično organizacijo. Zavedali so se dobro, da z denarjem, ki ga prispevajo strokovni organizaciji, podpirajo tudi politično organizacijo.

Ker pa so znali, da socialistični poslanci — vsaj v Trstu — zelo škodujejo slovenskemu narodu, ker glasujejo celo proti Ciril-Metodovim šolam, jih je močno bolelo, da morajo tako protinardno goniti celo podpirati z denarjem. A kako naj si pomagajo?!

Bali so se, da bi ne izgubili dela; za to so se pa udali usodi. Ko so prihajale v „Nar. del. org.“ vedno pritožbe proti postopanju socialnih demokratov, ki so zahtevali z vso odločnostjo, da se morajo zidari, ki so člani „Nar. del. org.“, izbrisati iz te narodne organizacije ter se pridružiti socialnim demokratom — se je Nar. del. organizacija odločila: Ne dopuščamo, da bi se proti slovenskim delavcem nastopalo tako nečloveško! Vršili se je shod za shodom. NDO je na vseh shodih razkrinkavala ne-socialistično postopanje socialnih demokratov. Posebno pa se je na vseh shodih poudarjalo, da so soc. demokratom mari le strankarske koristi, o čemer dokazuje sledeči slučaj.

Ko se je šlo za novo pogodbo, namreč za zvišanje plače, za posredovalnico dela itd., je sklenila NDO nastopati skupno s socialno demokracijo, da bi se kaj več doseglo. Kajti čista resnica je, da dve organizaciji lahko veliko več dosežeta, nego pa ena. Z ozirom na to se je podal predsednik NDO dr. Kisovec in še par drugih odborikov NDO k odboru socialno demokracije zidarske organizacije. Petljan pa je odgovoril deputaciji, da njihova organizacija ne mara z NDO skupno nastopati. Torej, tudi s tem argumentom je šla NDO med delavstvo. Delavstvu se je razločilo, da je dandanes — ko so podjetniki vsi edini — res potrebno, da ves proletarijat nastopa solidarno. Socialni demokrati pa niso čisto solidarno nastopali, oni so le za prepričanje, med tem, ko stoji NDO na stališču, da treba v tako važnih vprašanjih iti skupaj v boj.

Boj je bil hud. Dan za dnem so prihajali zidari ter tožili, da so siromaki, a socialni demokrati da jih ne puščajo delati. Tepejo da jih, in mečejo kamenje na njih!

Ako socialni demokrati s pestjo niso mogli ničesar doseči, pa so stopili v stavko. Stavkali so proti delavcem v petih ali šestih krajih, celo pri stavbi Ciril-Metodove šole so stavkali. Policija je morala braniti delavce pred delavcem. Ampak vsake krivične stvari mora biti enkrat konec. Boj za svobodo mišljenja, boj za pravico je bil seveda hud. Toda opazalo se je, da zmaga prava bolj in bolj. Celo socialni demokrati sami so prišli do spoznanja, da se NDO bojuje za nekaj zelo pravičnega, da je „Nar. delav. org.“ v tem boju postopala bolj socialistično nego socialna demokracija. Zidari so izprevideli, da solidarnost ni prazna fraza. Prišli so do zaključka, da se zidari ne rešijo nikdar, ako si ne podajo roke.

Ta misel je šla od posameznika do posameznika. Misli so začeli, saj je vendar mogoče izvajati solidarnost na ta način: mednarodni socialist v socialni demokraciji, narodni socialist pa v „Nar. del. org.“ — ampak v vsaki organizaciji prava vzgoja, potem pa skupno nastopati! Ločeno korakati in skupno udariti! Ta misel se je razširila. Naenkrat je potihnil boj. Delavec ni več metel na delavca opeko. In sedaj so se v NDO organizirani zidari vsaj malo odahnili.

Njih voditeljica NDO je vodila boj do zmage. Če ni dosegla družega, je dosegla vsaj to, da delavstvo razmišlja. Saj bi ne potrebovali nobene organizacije, ako bi bilo delavstvo edino, ako bi živeli trpni med seboj v bratski ljubezni. Namen organizacije je, da vzgaja v tem smislu. In druževalo se bo delavstvo in po bratovski bodo živeli med seboj. Tega časa želimo, po tem času hrepenimo iz dna srca.

Petletnica NDO. C. kr. obred nam je prepovedala manifestacijski shod na planem pred „Narodnim domom“; istotako je prepovedan popoldanski obhod z godbo in zastavo izpred „Narodnega doma“ proti kons. društvu „Jadran“ pri Sv. Jakobu. Z ozirom nato se bo vršil manifestacijski shod v prostorih „Narodnega doma“; popoldanski obhod pa seveda odpade in se zberemo ob 3. pri Sv. Jakobu, kjer bo svirala godba. Sprejem Ljubljancev na južnem kolodvoru z godbo in zastavo je — dovoljen. Zato, vsi slovenski delavci in delavke, v nedeljo, 1. septembra ob 9. dopoldne na južni kolodvor!

Tam sprejememo brate Ljubljance. Izpred kolodvora pa se podamo z godbo in zastavo proti „Narodnemu domu“.

Pričakujemo obilne udeležbe. V Ljubljani se vrši velika agitacija za poseben vlak. Upamo, da pride mnogo Ljubljancev.

Že z ozirom nato, da nas pridejo ta dan obiskat Ljubljanci, je naša dolžnost, da storimo vse, da bo prvi september za

narodno delavstvo — velik praznik. Res slabo je bilo takrat, ko še ni bilo naše NDO. Boj je bil hud posebno v začetku, a ni bil brezuspešen.

Naša NDO pa je velikkanskega pomena tudi v narodnem in socialnem razvoju našega naroda. Doseglo se je marsikaj, a veliko dela nas še čaka. Potrebujemo za to sobojevnikov. Treba bo pridobiti tudi one, ki doslej stali so na strani, treba jih navdušiti in jim odpreti oči.

Najlepša prilika za to bo petletnica NDO, ko bo zavedno delavstvo manifestiralo. Petletnica naj jih privede v naš krog in oklenejo se nas. Dan 1. septembra mora biti res dan — spoznanja!

— Petletnica NDO. Do sedaj so se priglasila sledeča društva: „Zveza jugoslov. železničarjev“, pevski zbor ZJŽ, pevsko društvo „Hajdrih“, pevsko društvo „Slava“ ter nar.-soc. izobr. društvo „Bratstvo“ iz Ljubljane. Narodna društva, ki še niso priglašena, a so naklonjena NDO, naj se blagovole priglasijo na naslov: Predsedstvo NDO Trst, ul. Sv. Frančiška 2.

Kakor čujemo, je pevsko društvo „Veslesla“ v Škedenju z ozirom na petletnico NDO preneslo svojo veselico, ki se torej ne bo vršila prihodnjo nedeljo. Tako je prav! Vsako narodno društvo naj bi v nedeljo opustilo vsako veselico, kajti samo enkrat se slavi petletnica NDO. Društva, ki upoštevajo veliki pomen NDO v narodnem oziru, bodo tudi za nedeljo opustila veselice. 1. september naj je dan NDO!

— Centralni odbor NDO sklicuje za četrtek ob 7 zvečer sestanek vseh članov. Dnevni red: „Petletnica Nar. del. org.“ Kdor ni zadržan naj pride, kajti 1. sept. se bliža.

— Zidari! Skupina zidarjev NDO vas vabi na društveni shod, ki se bo vršil danes ob 7. zvečer v dvorani NDO, ul. sv. Frančiška 2.

— Centralni odbor NDO sklicuje važen sestanek članov godbenega odseka. Sestanek se vrši v četrtek po vaji v društvenih prostorih, ul. Sv. Marka št. 19. Dnevni red: 1. september. Člani, potrebno je, da se tega sestanka udeležite v polnem številu, kajti o pomenu prvega septembra morate biti poučeni natančno. — Pridite torej vsi!

— Posredovalnica dela NDO. Službe iščejo: a) vratar, b) hišni stražar. Naslov pove: Posredovalnica dela NDO, ul. Sv. Frančiška 2.

— Delavci, tovariši! Nabavite si društvene znake, ki se dobivajo v uradu NDO, ulica Sv. Frančiška 2 po 50 vin. kos.

— Zidarska skupina NDO. Vsi tisti, ki imajo nabiralne pole, naj jih blagovole prinese nemudoma nazaj.

— Vse skupine NDO so naprošene, da določijo zastopnike za nedeljski kongres. Vsaka skupina ima pravico določiti dva zastopnika, ki pa morata biti vsaj do sobote naznanjena centralnemu vodstvu NDO, ulica Sv. Frančiška št. 2.

Vesti iz Goriške.

Kolesarsko društvo „Danica“ v Gorici naznanja, da priredi dne 15. septembra t. l. cestno dirko, združeno poljevo dirko ter dirko „Juppe Julotte“, v vrečah, na stolatu in sicer na kolesu, razbijanje lonca in srečkanje z več dobitki.

To društvo priredi dne 1. septembra t. l. izlet na Opčine k slavnosti kolesarskega društva „Balkan“. Opozarja se že sedaj gg. člani, da se v velikem številu udeležijo.

Pametna beseda. O vladajoči liberalni klizi na goriškem magistratu piše klerikalna „Eco“ v dolgem uvodnem članku takole: „Od l. 1910 so uvedli v Gorici 72%, doklade na hišni davek in 82% na obrtni. Kdo stoji sedaj bolje, mi s svobodno (?) izvoljenim občinskim svetom, ali meščani v Gradcu s cesarskim komisarjem, katerega so liberalni mestni očetje sami priklicali? Kdor plača 72 v Gorici, plača mnogo več nego oni, ki plača v Trstu 23 ali v Gradcu 30.“

V teh dveh zadnjih mestih so tudi uvedli hišnonajemniški davek; ali radi velikega razločka doklad, mora vsak priznati, da bi bila ta največji delikt proti meščanom v Gorici. In proti taki grožnji bomo vedno klicali na pomoč cesarskega komisarja, v gotovosti, da ta ne-le odpravi nevarnost najemniškega davka, ampak da zniža že obstoječe doklade, katere so se podvojile še-le v zadnjem desetletju radi administratorjev, ki so nesposobni!

Pred kratkim nam je bila prilika, da smo prisostvovali seji našega občinskega sveta. Ker je sledila javni seji tajna razprava, je g. župan naprosil navzoče občinstvo, naj se odstrani. Te prošnje pa res ni bilo potreba, ker občinstva ni — bilo, razum „Corriere“ reporterke. Pri takih sejah nas lahko prodajo, ne da bi kaj izvedeli, ker se noben meščan ne briga za mestni svet, razum takrat, ko so pritiskali na vijak raznih doklad in davkov. Ako „Eco“, socialisti, Nemci, klerikalci in Slovenci zahtevajo, naj vlada zapre botege, se bo morala vlada prej ali slej ukloniti zahtevi dveh tretjin meščanstva! Vladni komisar naj pride pometat v Gorico.

Izgnan „špijon“. — Onega Evgena Florjanciča, beneškega Slovenca, katerega je sodnija oprostila, ker sum špijonaže ni bil upravičen, je sedaj naša policija pregnala iz Avstrije čez mejo.

Telefon 17-66.

PISARNA

Telefon 17-66.

Dr. Ferdinanda Černe-ta in Dr. Josipa Mandić-a

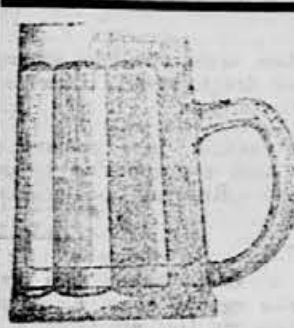
preselila se je

v ulico Caserma šte. 8, I. nad.

Največja zaloga stekla in porcelana

Popolnoma konkurenčne cene.

za domačo rabo in gostilne

Vrata vrčka šte. 5

JAKOB HIRSCHTRST - ULICA CAVANA 15,
(nasproti škofjski palači).
TELEFON ŠTEV. 13-50.

... NARODNA POSOJILNICA IN HRANILNICA v TRSTU ...

NOVA ULICA ŠT. 13, II. NADSTROPJE

VLOGENA KNIŽICE IN TEKOČI RAČUN
OBREŠTUE S POLNIMI**4 1/2 - 4 3/4 - 5 0/0**PRODAJA SREČKE NA MALE MESEČNE OBROKE. — IZKAZE POŠILJA NA ZAHTEVO.
POSOJA NA MENJICE IN VREDNOTE. — POSREDUJE ZAVAROVANJA VSEH VRST.

Sedlarska delavnica

Ivan Kravos GORICA na Kornu II.

Zaloga navadnih in finih vpreg in oprav, kakor tudi različnih potrebščin za konje. Velika izber uagobčnikov, ovratnikov in bičev za pse. Zaloga potnih kovčkov, listnic, denarnic, nahrbtnikov itd. Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča popravila. Postrežba točna in solidna.

... Paroplovna družba S. J. D. Tripovich & Co. Trst

Ekspresno Trst-Benetke in nazaj

po morju.

Prevoz v 3 urah s krasnim in zelo hitrim parnikom na turbine

s tremi vijaki

„VENETIA“

s tremi vijaki

opremljenim z vsem modernim komfortom ter s saloni I., II. in III. razreda.

URNIK:

Odhod iz Trsta:	Prihod v Benetke:	Odhod iz Benetk:	Prihod v Trst:
Ponedeljek 8 predp.	11. predp.	Ponedeljek 2 pop.	5 pop.
Torek 8	11.	Torek 2	5
Sreda 8	11.	Sreda 2	5
Četrtek 8	11.	Četrtek 2	5
Petek 8	11.	Petek 2	5
Sobota 8	11.	Sobota 2	5
Nedelja 8	11.	Nedelja 9	opolnoči.

VOZNE CENE:

Iz TRSTA:

Tja: I. razred K 12-40; II. razred K 8-40; III. razred K 5-40.

Iz BENETK:

Tja: I. razred Lir 13-; II. razr. Lir 8-50; III. razred Lir 5-30.

Tja in nazaj (veljavno 15 dni)

I. razred K 18-50; II. razred K 12-50; I. razred Lir 19-; II. razred Lir 13-; III. razred K 8-20. III. razred Lir 8-50.

Nedeljski izlet Trst-Benetke in nazaj: I. razred K 12-; II. razred K 9-; III. razred K 6-.

FINA BUFETNA POSTREŽBA.

Vozni listki se prodajajo: V TRSTU: pri Mandel & Co, menjalnica, Borzni trg št. 12; P. Christofidis, potovalna agencija, Hotel de la Ville; Urad za potovalce Avstr. Lloyd. — V BENETKAH: pri Radonicih fu D., Piazzeta San Marco; Agencija Avstr. Lloyd, Riva Schiavoni. — Listki se razun tega lahko kupijo tudi v družini kočiji v Trstu na pomolu S. Carlo — v Benetkah v Bacino San Marco.

Prva vožnja v petek dne 30. t. m. z odhodom iz Trsta ob 8. predp.

Pridržan preklis in premembe ob vsakem času, brez obvestila in odgovornosti.

Velikanske zaloge manufakturne blaga

M. AITE

Velikanske zaloge manufakturne blaga

ulica Nuova 36 s podružnico ulica Nuova 38, vogal S. Lazzaro

Naznanja svojim cenj. odjemalcem in slav. občinstvu, da prodaja zaradi prenapolnjenosti blaga po zelo znižanih cenah manufakturno blago vsake vrste za pomladansko in poletno sezono in sicer: velika izbira volnenega blaga za ženske in moške obleke. Zefir, voile, perkal in batist vse v najmodnejših barvah, kakor tudi ogromne zaloge vsakovrstnega perila na meter platnenega in bombaževnega blaga. Trilzi, žima in volna za žimnice, (matrace), posteljna pogrinjala in vsakovrstna zagrinjala bele in barvane. Velikanska izbira narejenega perila za ženske in moške in sicer: srajce, pletenice, ovratnike, ovratnice itd., vse po najzmernejših cenah.

Razne solle, okraski in drobnine za šivilje in tudi krojače.

Vse blago iz najprvih tovarni

Cene nižje od vsake konkurence!

Tihotapstvo kokaine. V elegantni kočiji se je peljala mlada gospa z doljko in dvema otrokoma iz Palmenove v Visk. Na meji jo je vprašal finančni stražnik spoštljivo, da-li je v vozu kaj colnini podvrženega blaga. Elegantna dama je odkimala z glavo in že sta jo hotela konjiča odpihati, ko ji je gosp. revident Štroser velel, naj stopi z voza. Neverni Tomaž je vohal in zavohal čez 60 paketov kokaine, skrite v vozu. Dama se je izgovarjala pred njim, češ, da nima ona s to odkritjivo seveda prav nobene zveze in je res pokazala g. revidentu fakturo, nastojljeno na tvrdo Hektor Butti v Trstu. Rekla je, da se imenuje Pregel in da živi z Buttijem.

G. revident Štroser je sprejel fakturo, ki je vsebovala račun 100 paketov, torej jih jih je še manjkalo čez 30. Meni nič, tebi nič je zdirjal za damo in jo srečno dohitel v Ajelu, kjer ji je zarubil še ostale pakete. V vseh 100 paketih je bilo čez 10 kilogramov kokaine.

Sokol v Biljah priredi, kakor že objavljeno, dne 1. septembra veliko ljudsko veselico s sledečim vsporedom: Proste vaje naraščaja, orodna telovadba članov, proste vaje članic, orodna telovadba naraščaja, ljubljanske proste vaje članov za 1. 1913.

Začetek ob 3.30. Za goste bo poskrbljeno v številnih paviljonih. Mnogo Tržačanov je že bilo v Biljah in gotovo je odnesel vsak seboj prijetne spomine na lepi kraj, predvsem na krasni veselilni prostor v parku br. 1. Sauniga. Morda se tudi sedaj zahoče komu v našo dolino! Predvsem našim domačinom, ki biva v Trstu. Vabimo jih v svojo sredo, kjer so jim zagotovljeni prijetni trenutki.

Sv. Križ-Cesta. Pri svatbi Urbančič-Kalin Sv. Križ-Cesta poklonil je novoporočenec 10 K naši dikni družbi sv. C. in M. Ostali svatje skupno 4 K. Denar se je izročil tukajšnji podružnici.

Vesti iz Istre.

Nestrpnost italijanskih patrov. Preteklo sredo so slovenski duhovniki iz Krkavcev, Dekanov, Tinjana, Lazareta in okoliških vasi priredili romanje na božjo pot v poldrugo uro od Kopra oddaljeni Strnjan.

Ob desetih se je vršila slovenska sveta maša, ki jo je ob asistenci daroval dekan krkavski g. Skrbec. Dekanski pevski zbor je, sledeč starodavni navadi, priznalo od merodajnih činiteljev in oblasti, pel v slovenskem jeziku. Do tu vse dobro. Zdal pa se je pripetilo nekaj nezasišlanega. Rektor samostana, začuvši slovensko petje, je vzklikel in začel proti blizu stoječim slovenskim duhovnikom vpiti, ki so ga mirili in tolažili. Toda pater se je srdil dalje: „Voi siete traditori, noi siamo romano cattolici. (Vi ste izdajalci! Mi smo rimski katoliki!) Sicer se je pozneje opravičeval, da je izgovoril besede v veliki razburjenosti.

Korte (pri Piranu). V nedeljo dne 1. septembra priredi tukajšnje vzajemno društvo za zavarovanje goveje živine javno tombolo na trgu pred cerkvijo. Pričetek ob 4. pop. Spored:

1. del: 1. Godba: Sokolska koračnica. 2. Zbor: U boj! 3. Go ba: Valček. 4. Zbor: Domovina. 5. Godba: Podgrad, koračnica. 6. Zbor: Slovan. 7. Godba: Lizi. Polka. 8. Zbor: Slovenec in Hrvat. 9. Godba: Hop! Hop! Koračnica.

Vse točke proizvajajo domači cerkveni zbor in domača narodna godba.

II. del: Tombola. Dobitki: Činkvina 40 K. I. Tombola 100 K. II. Tombola 60 K. — Srečke po 40 stotink, se bodo na dan igre razprodajale na različnih mestih v vasi.

Ako bi tega dne ne dovolilo vreme, da se v tem našem kotu vrši prva taka naša zabava, prenesemo jo na naslednjo nedeljo, oz. na nedeljo po tej, o čemer obvestimo občinstvo takoj potom tiska, kakor tudi po letakih.

Za mnogoštevilno udeležbo se priporoča Načelstvo.

Korte je skrajna južno-zapadna slovenska vasica. Od prvih pričetkov narodne borbe stala je vedno odločno v narodnih vrstah. Da-si je v prvotnih bojih štela tudi nekaj omahljivcev, je danes tako narodno-zavedna, da na vsakokratnih volitvah vsi volilci glasujejo enoglasno.

Zato zasluži prebivalstvo, da se je okrepi moralno, in društvo, da se mu pomore gmotno, ker to slednje je zbralo pod svoje okrilje raztresene brate po Piranščini, da so se zavedli svojega jezika in si izprosili pri Ciril-Metodovi Družbi istrski, da jim je sezidala narodno šolo v bližnjem Portorože.

Vspoibudite torej to ljudstvo k nadaljnjemu delovanju onega dne se svojo pri- soto ostjo! Izgledi vlečejo in ljudstvo bo videjo, da Slovan v resnici povsod brate ima.

Pimerna pot iz Trsta je: Lokalna železnica Trst-Poreč do postajališča St. Bartolomeo, oziroma parnik Trst-Piran, dalje tram Piran-Sv. Lucija, dalje pešpot 1 in pol ure po lepi cesti med samimi oljkinimi gozdčiči.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.
Dražba, ki se bo vršila danes v sredo od 9—12 predp. in od 3—6 pop.
500 akcij, nominalne vrednosti K 400 vsaka, od „Alimentaire“ Societä anonima per l'industria delle conserve in Trieste, ročna lestva, bobni, palice in klopi za prodajalno, velika množina nogavic, brisače, odeje, zavese, fuštanj, batist, borget, panama, chiffon, bombaževina, mušlin, platno za rjuhe, čipke „Idrija“, trikoji, srajce in drugo fino perilo.

Zračno meblovano sobo v bližini Balkana odda v najem takoj Anton Repenšek, knjigovez, via Cecilia št. 9. 1784

Na prodaj so okna, vrata, strešniki, stopnice in več drugih stvari. Ulica Campanile št. 13, nasproti Ponterosso. 1789

22 leten državni uradnik, lepe postave, se želi seznaniti z gospodično v svrhu ženitve. Ponudbe s sliko „Rusvat“ poštnoležeče Koper. 1797

Hiša nabavajoča se vis-a-vis občinske hiše v Podgradu v Istri, kakor tudi razna zemljišča se proda za jako ugodno ceno. Kupci naj se zglase pri J. Bukovniku, via Gaspare Gozzi št. 3 IV. nadstr. vrata 19. 1798

Penzionist star 49 let v stalni službi, se želi seznaniti z gospodično ali v lo o v starosti 35—45 let s primerno doto, oziroma s kakim pripravljenim denarjem, v svrhu ženitve. Ponudbe pod „Varčen“ poštnoležeče, glavna pošta Trst. 1799

Dobremu plačniku se odda par sto litrov izvrstnega pasterezovanega garantiranega pristnega mleka. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1800

1200 kron se išče na koncesionirano podjetje, dobro jamstvo, obresti 36 mesečno, stroga resnost, posredovalci izključeni. — Ponudbe pod „Samo šest mesecev“ poštnoležeče, glavna pošta Trst. 1801

Lastnik licence važnega patentiranega predmeta za zidanje v trgovskem okraju Trst išče družabnika z finančno udeležbo in po možnosti z lopo za izdelovanje predmeta. Ponudbe pod „Zagotovljena eksistenca“ na Inzeratni oddelek Edinosti. 1795

396 oralov velik zasajen gozd tik kolodvora se proda za K 130.000. Obreduje se letno z 10—15 po sto; gozd se lahko parcelira. Kje, pove F. Cvek v Kamniku. Posredovalci izključeni. 1786

Pes za stražo, srednje velikosti, sive jermen, je pobegnil. Kdor ga najde, je naprošen, da ga proti primerni nagradi takoj odda na naslov, ki ga pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1788

Stavbišči v Gorici 700 in 300 □ kltr. kultivirano, najlepša lega, sti na prodaj. Pojasačila pri fotografu Jerkiču, Trst, via Poste 10. 4444

Išče se učenca za brivsko obrt. Rojic, brivec via Acquedotto št. 20. 1751

Mebilirana soba se odda takoj. Ulica Alessandro Vittoria št. 2. Delav. mizar. 1735

Vino. Kletarstvo v Pobjegih ima še na razpolago raznih vrst vin in sicer refoš, brgunder, raznih belih finejših in domačega tropinovca. 1753

Gostilna „All' areoplano“

(Pri zrakoplovu)
Trst, ulica Sv. Marka št. 15.
Toči se dalmatinsko vino, črno, belo ter DREHERJEVO PIVO.

Priporoča se cenj. občinstvu za obilen obisk Svoji k svojim! **ANTON NAZOR.**

NUOVO
Hôtel Provinciale
(Novi deželni hotel)
Trst, largo Santorio 4 (Farneto).
40 sob, električna luč, ves komfort, stroga snaznost. — Cene zmerne.
ALOJZIJ SKERL.

V DOBROZNANI
gostilni RIGOLETTO
v Trstu, ul. Barriera št. 40
točijo se dalmatinska, isterska, furlanska vina, nadalje vermut, marsala itd. ter priljubljeno pivo Puntigam. — **MRZLE JEDI.**
LUIGI CORSICH,
lastnik.

Zdravljenje krvi!
Čaj „Tisočletni cvet“ (Milleforti)
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidom. — Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni
PRAXMARER - „AI DUE MORI“
Trst (mestna hiša) — Telef. 377.
Pošta pošiljate se izvršujejo takoj in franco ali se dopolnjekron 1-10.

S 1. avgustom se je otvorila delavnica tapecerij

v Trstu, ulica Belvedere 39
z bogato zalogo damasiranega blaga po zmernih cenah. Prevzame se vsako delo za dekoracije itd. Sprejema naročbe za deželo. — Priporoča se **MARIJ NOVELLI.**

TVRDKA

Francesco Bednar
TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST
je preložila svojo
trgovino šivalnih strojev
bicikljev in pridevkov z mehanično delavnico vred iz ulice Ponterosso št. 4
v ulico Campanile št. 19.

M. Kukanja
Trst - via della Caserma št. 10 - Trst
(vagal ulica Valdirivo)

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih kôž
za čevljarje.
Cene take, da se ni bati nobene konkurence.

Dobroznana čevljarnica Marko Michl

obveščuje svoje cenjene odjemalce in slavno občinstvo, da se je preselila iz ulice Giacinto Gallina št. 4
na Corso št. 45,
I. nadstropje.

Pri zdravju + Alla Salute GIOVANNI SAMBO

TRST - borzni trg št. 14 - TRST
(zraven kavarne François)

Pod vodstvom GUSTAVA GÁLA.
Higijenski predmeti tucat po kron 2, 4, 6, 8, 10-16 Diskretne pošiljave na deželo, poštnine prosto, če se pošlje denar naprej. Nadalje: elastične nogavice in obveze za skrčene žile, pasovi, suspensoriji, vzravnalci. Predmeti za bolnike. Vsakovrstni predmeti iz gumija, pete, rjuhe iz gumija, pokrivala za kopeli, banje in posode, cevi iz gumija, irrigatorji itd. itd. Nepremočljivi, pristni angleški površniki. Konkurenčne cene. po meri. Konkurenčne cene.

Bogomil Pino

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
nasproti cerkvi sv. Antonia novega
Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi znanov, prstanov z dijamanti in bres dijamantov, ženake verige, sate in srebrne za moške, vse po konkurenčnih cenah

Nova slovenska trgovina izgotovljenih oblek

domačega in inozemskega blaga za moške obleke
MARTIN SKAPIN, TRST, ulica Arcata št. 19
Moške obleke od K 14 dalje, deške obleke od K 11 dalje, plat. obleke, vestalje, srajce, malje, sp. hlače itd. **Specijaliteta hlače za delavce domačega izdelka.** Napravljajo se obleke po meri vsakovrstnega kroja. Cene absolutno konkurenčne.

S. M. ALKALAY, tvorniško skladišče kož

Trst, ulica Lazzaretto vecchio št. 45.
Priporoča svoje skladišče najboljših vsakovrstnih kož in vseh drugih čevljarskih potrebščin.
Naročbe se izvršujejo hitro in točno na vse strani. — Tvorniške cene.

Odpri se je nova pekarna

s prodajo sladčile, raznih vin in likerjev v botiljkah
v Trstu, ulica Raffineria 9.
Priporoča se udani voditelj
Serafin Siega.

Nova pekarna in sladčičarna v Trstu

A. JERIČ - Trst
ul. Commerciale 328 (Pendice di Scorcola)
Priporoča cenj. občinstvu svojo novo pekarno in sladčičarno. Dobi se večkrat na dan svež kruh in sladčice. Prepečenci in konfektura. — **Likerji in raznovrstno vino** v steklenicah.

Slovenci, se hočete obleči po ceni?

Obiščite dobro znano trgovino
Alla città di Trieste
Via Giosuè Carducci št. 40
(ex via Torrente),

kjer boste našli velik izbor oblek, poršnikov, paletoti, jopiči s kožuhastim ovratnikom, hlače, srajce, malji itd. za moške, dečke in otroke. Specialiteta v plaščih leden za moške in otroke od 3 let dalje. Ziloga inozemskega in domačega blaga. Sprejema se naročila za obleke po meri.

Alla città di Trieste

Via Giosuè Carducci št. 40
Dr. Fran Korsano
Specijalist za afitične in kožne bolezni
Ima svoj
AMBULATORIJ
v TRSTU, v ulici San Nicolò št. 9 (v nek. Jadransko banke).
Sprejema od 12. do 1. in 5.1/2 do 6.1/2 pop.

Čevljarnica - Leonardo Renna

Trst, ul. delle Acque 4.
Velika izbira moških, ženskih in otroških čevljev.
prejemajo se naročila in popravila po zmernih cenah

UNIFORME za enoletne prostovoljce

izdeluje elegantno in solidno takoj po meri in ceno
Jakob Rupp
polkovni krojač
Trst, via Giosue Carducci 3 (občinski paviljon).

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno, izborna kuhinja in budajeviško pivo (nič glavobola). Zmerno ceno.

Restavracija - Hôtel Balkan (: Piazza : Caserma)